

Warszawa, 26 września 2025 r.

INFORMACJA PRASOWA

„BEZ KORZENI NIE ZAKWITNIESZ” PO RAZ PIĄTY. RUSZYŁA JUBILEUSZOWA EDYCJA KONKURSU GENEALOGICZNEGO W NOWEJ ODSŁONIE

15 września 2025 roku rozpoczęła się jubileuszowa, 5. edycja ogólnopolskiego konkursu genealogicznego „Bez korzeni nie zakwitniesz”. To wyjątkowe wydarzenie, organizowane przez Archiwa Państwowe i Ministerstwo Edukacji Narodowej, z roku na rok przyciąga coraz większą rzeszę młodych historyków. Ubiegłoroczna odsłona konkursu okazała się rekordowa – do Archiwów Państwowych wpłynęły prace z kilkuset szkół podstawowych, co pokazuje, że genealogia może być fascynującą przygodą nie tylko dla pasjonatów, lecz także dla całych klas i rodzin. – *Ta edycja jest dla nas szczególna, bo łączy w sobie doświadczenie minionych lat i świeżą energię nowych pomysłów. To jubileusz, który potwierdza, że konkurs naprawdę zapaścił korzenie w polskich szkołach. Nowe logo, pierwsza w historii konkursu Ambasadorka, etap szkolny i współpraca dwóch archiwów z Podlasia – wszystko to sprawia, że tegoroczna odsłona nie jest jedynie kontynuacją, ale wielkim krokiem naprzód* – komentuje dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.

„Bez korzeni nie zakwitniesz. Moja Wielka i Mała Ojczyzna” to projekt edukacyjny Archiwów Państwowych i Ministerstwa Edukacji Narodowej, adresowany do uczniów klas 4-8 szkół podstawowych i ich nauczycieli. Zadaniem uczestników jest stworzenie drzewa genealogicznego oraz prezentacji, która w nowoczesny i twórczy sposób opowie historię rodziny i pokaże jej związki z lokalną społecznością. Celem inicjatywy jest uwrażliwienie młodzieży na wartość dziedzictwa i pamięci, budowanie szacunku dla przeszłości, a także rozwijanie świadomości tożsamości lokalnej i narodowej. Poprzednia edycja konkursu, rozstrzygnięta w maju 2025 r., okazała się przełomowa – wpłynęły aż **684 prace z 370 szkół podstawowych**. Wyłoniono aż 17 laureatów, a uczestnicy zaprezentowali m.in. cyfrowe drzewa genealogiczne, rodzinne podcasty i filmy dokumentalne, a także stare fotografie ożywione z wykorzystaniem sztucznej inteligencji.

Jubileuszowa edycja od początku zapowiada się szczególnie. Po raz pierwszy w historii konkurs ma swoją **Ambasadorkę** – została nią Natalia Lipowicz, genealogiczna influencerka i autorka popularnego bloga „Po leniwemu”, obserwowanego przez dziesiątki tysięcy osób.

– Cieszę się, że konkurs z roku na rok przyciąga coraz więcej młodych ludzi, bo pokazuje im, że w korzeniach można odnaleźć siłę, dumę i inspirację. To inicjatywa potrzebna, ważna i piękna – bo bez pamięci o przeszłości trudno pisać przyszłość. Wierzę, że genealogia zmienia perspektywę – pozwala zrozumieć siebie poprzez poznanie swoich przodków. Ten konkurs daje młodym ludziom przestrzeń, by zatrzymać się, posłuchać historii rodzinnych i odkryć, że są częścią czegoś większego – komentuje Natalia Lipowicz, która w tym roku nie tylko wesprze uczestników swoją wiedzą i doświadczeniem, lecz także przygotuje webinary, rolki i wideoporadniki, inspirując młodzież do odkrywania własnych korzeni.

Konkurs przeszedł także wizualną metamorfozę. Nowe logo, świeże i nowoczesne, jeszcze mocniej podkreśla jego energię i otwarcie na młodych. Ale nie tylko identyfikacja graficzna jest w tym roku inna – organizatorzy wprowadzają etap szkolny. To właśnie w szkołach, między 9 a 16 marca 2026 r., komisje złożone z nauczycieli będą oceniać prace, decydując, które z nich trafią do wojewódzkiego etapu rywalizacji.

Nieprzypadkowo także serce tegorocznej edycji bije na Podlasiu. Po raz pierwszy rolę koordynatorów konkursu pełnią dwa archiwa państwowe – w Białymstoku i Suwałkach. To one stworzą centrum polskiej genealogii, a zwieńczeniem ich pracy będzie gala finałowa zaplanowana na **12 czerwca 2026 r. w Białymstoku**.

Jubileuszowej edycji towarzyszy **gra planszowa „James Archiwista”**, przygotowana specjalnie dla młodych odbiorców przez Archiwum Państwowe w Katowicach. To barwna i pełna humoru podróż do świata archiwistyki – dziedziny, która zazwyczaj kojarzy się z ciszą magazynów i pożółkłymi dokumentami, a tu zyskuje zupełnie nowe, pełne przygód oblicze.

– W grze uczestnicy wcielają się w postać archiwistów, którzy – niczym bohaterowie filmów akcji – przemierzają korytarze archiwum, odkrywają skarby ukryte w segregatorach, podejmują strategiczne decyzje i stawiają czoła niespodziewanym wyzwaniom. Każdy ruch to okazja, by zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności współpracy i – przede wszystkim – świetnie się bawić – podkreśla Katarzyna Głowania, twórczyni gry.

„Bez korzeni nie zakwitniesz” to przede wszystkim zaproszenie do niezwykłej podróży w czasie – tej najbardziej osobistej, bo w głąb własnej rodziny. To chwile, które łączą pokolenia szczerym dialogiem, pełnym emocji, śmiechu, a czasem i wzruszeń. Droga do odkrycia rodzinnych korzeni prowadzi też przez domowe strychy i szuflady – tam, w pudełkach ze zdjęciami, pożółkłych dokumentach i pamiątkach sprzed lat, ukryte są ślady przeszłości. Pomocą służą również Archiwa Państwowe, w których doświadczeni archiwiści z pasją wprowadzą młodych badaczy w świat dawnych źródeł, a także biblioteki i zasoby internetowe, które otwierają dostęp do wiedzy na wyciągnięcie ręki.

– Konkurs „Bez korzeni nie zakwitniesz” to nie tylko edukacyjna podróż w głąb historii rodzin, ale także ważna lekcja tożsamości i dumy z własnych korzeni. Daje młodym ludziom siłę i fundament, na którym mogą budować swoją przyszłość z szacunkiem dla przeszłości. Warto pielęgnować pamięć o rodzinie, bo to ona tworzy nasze wspólne dziedzictwo i łączy pokolenia - mówi **wiceminister edukacji Katarzyna Lubnauer**.

– Bardzo cieszę się, że coraz więcej uczniów chce wziąć udział w tym wyjątkowym konkursie. To znak, że młode pokolenie dostrzega wartość swoich korzeni i chce docenić historię swojej rodziny. Ta rosnąca frekwencja pokazuje, jak ważna jest dla nas wszystkich pamięć i więź międzypokoleniowa – dodaje **Katarzyna Lubnauer**.

Historia i genealogia jeszcze nigdy nie były tak blisko młodzieży. 5. edycja „Bez korzeni nie zakwitniesz” to moment zwrotny – konkurs staje się jednym z najbardziej innowacyjnych i angażujących projektów edukacyjnych w Polsce, łącząc tradycję z nowoczesnością i pokazując młodym ludziom, że historia rodziny to coś więcej niż daty w szkolnym podręczniku. Nie bez znaczenia jest także fakt, że do grona patronów honorowych dołączyło **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego**, co potwierdza wagę projektu na mapie polskich inicjatyw edukacyjnych.

– Dzięki naszemu konkursowi uczniowie siadają przy stołach ze swoimi dziadkami, otwierają rodzinne albumy, sięgają po pożółkłe dokumenty i notują opowieści, które niejednokrotnie słyszą po raz pierwszy. Z takich właśnie spotkań rodzą się prace konkursowe, które potrafią wzruszyć do łez i udowadniają, że historia rodziny jest fundamentem tożsamości. Z edycji na edycję widać, jak młodzież z pasją odkrywa historię swoich rodzin, a nauczyciele z ogromnym zaangażowaniem wspierają ich w tych poszukiwaniach. To lekcja tożsamości, pamięci i szacunku dla przeszłości. Jestem przekonany, że jubileuszowa edycja „Bez korzeni nie zakwitniesz” znów udowodni, że historia rodziny może być najpiękniejszą opowieścią, jaką można przekazać młodym pokoleniu – **podsumowuje dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych**.

**Bez korzeni
nie zakwitniesz**

5. edycja konkursu
genealogicznego dla klas 4–8
szkół podstawowych

**Stwórz drzewo
genealogiczne
i zakwitnij!**

Szczegóły na:
archiwarodzinne.gov.pl
men.gov.pl

Archiwa Państwowe to instytucje, które zajmują się gromadzeniem, przechowywaniem, konserwowaniem oraz udostępnianiem dokumentów i akt publicznych, mających znaczenie dla historii kraju i jego obywateli. Działają na podstawie przepisów prawa, w tym ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, i są częścią systemu administracji publicznej. Archiwa państwowe pełnią istotną rolę w ochronie dziedzictwa narodowego, umożliwiając badania naukowe, ale także zapewniając dostęp do dokumentów w celach administracyjnych, prawnych, naukowych czy genealogicznych. Archiwa Państwowe składają się z 3 archiwów o charakterze centralnym z siedzibą w Warszawie: Archiwum Głównego Akt Dawnych – przechowującego najważniejsze dokumenty państwa polskiego od średniowiecza do zakończenia I wojny światowej, Archiwum Akt Nowych – przechowującego wytworzone po 1918 r. akta władz centralnych, instytucji i stowarzyszeń o charakterze ogólnopolskim, Narodowego Archiwum Cyfrowego – przechowującego dokumentację fotograficzną, dźwiękową oraz filmową powstałą od początków XX w., 29 archiwów o charakterze regionalnym wraz z oddziałami zamiejscowymi – przechowujących źródła historyczne do dziejów regionu. W Archiwach Państwowych przechowywane są najważniejsze źródła do historii państwa polskiego m.in. dokument Zbiluta z 1153 r. (najstarszy akt prawny sporządzony w Polsce), dokumenty królów i książąt, dokumenty lokacyjne miast np. Krakowa z 1257 r., oryginały Unii Lubelskiej z 1569 r. oraz Konstytucji 3 Maja z 1791 r., dokumenty ważnych osobistości historycznych m.in. Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Daszyńskiego, dokumenty Biura Odbudowy Stolicy dotyczące prac budowlanych prowadzonych w Warszawie po II wojnie światowej, a także setki tysięcy fotografii z Polski i świata m.in. pochodzących ze zbiorów „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” oraz Wojskowej Agencji Fotograficznej.

Kontakt dla mediów:

Krystian Cieślak

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

tel. kom. 734 116 940

e-mail: kcieslak@archiwa.gov.pl

Biuro Prasowe, e-mail: media@archiwa.gov.pl